

A Pécsi Ítéltábla Budapesti 384. számú Ügyvéd Iroda (ügyintéző: dr. Simon D. Gábor ügyvéd, ügyvéd címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Rába Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Rába Zsolt ügyvéd, ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében - amelybe az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott a dr. Hergert Ibolya ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt beavatkozó neve. (beavatkozó címe) - a ... Törvényszék által 2016. január 7-én meghozott 70. sorszámú ítélete ellen a felperes által 71. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 120.000 (százhuszezer) forint, a beavatkozónak 60.000 (hatvanezer) forint másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására - 387.900 (háromszáznyolcvanhétezer-kilencszáz) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A felperes édesapja, néhai Sz. J. két napja tartó hasmenés panaszával került M. Város Önkormányzat Kórház-Rendelőintézetébe 2012. május 26-án, vizsgálatok és gyógyszeres terápia után áthelyezésre került május 27-én az alperes belgyógyászati osztályára, ahol epeúti elzáródás miatt ERCP és EST vizsgálatokat végeztek el. A vizsgálatok után antibiotikum kezelést kapott, megállapították, hogy spontán epekőtávozás történt, majd 2012. május 31-én panaszmentesen otthonába bocsátották. Terápiaként vérnyomáscsökkentő gyógyszerek és Ciprinol antibiotikum szedését javasolták a számára, az antibiotikumot dr. H. A. kezelőorvos felírta azzal, hogy beteg 5 napig naponta kétszer szedje be, a tájékoztatót olvassa el. A távozó beteget arról is tájékoztatta, hogy ha bármi panasza van, orvoshoz kell fordulnia.

A betegnél otthonában 2012. június 3-án jelentkezett ismét erős hasmenés, amely legyengítette, ágyhoz kötötte. A felperes június 6-án értesítette az ügyeletes háziorvost, aki a beteget mentővel a M. Városi Kórházba szállíttatta. A kórházban erősen kiszáradt állapot, életveszélyes ritmuszavar, szív- és veseelégtelenség miatt életmentő kezelést nyújtottak számára, 2012. június 8-án azonban ennek ellenére elhunyt. A boncolás tárta fel clostridium difficile nevű baktérium által okozott bélgyulladást, a beteg halála toxikus shock miatt következett be.

A felperes keresetében 6.000.000 forint nem vagyoni és 848.360 forint vagyoni kárának megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy az alperes megsértette a teljes,

egészséges családban éléshez és az egészséghez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy nem az elvárható gondossággal járt el édesapja gyógykezelése során, mert indokolatlanul alkalmazott antibiotikum kezelést, nem tájékoztatta arról, hogy annak mellékhatásaként jelentkező hasmenés esetén azonnal forduljon orvoshoz. Hivatkozott arra is, a M. Városi Kórház Intenzív Osztályán sem kapta meg édesapja az indokolt kezelést.

Az alperes és a beavatkozó ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték, arra hivatkoztak, hogy az antibiotikus kezelés szükséges volt, az azzal kapcsolatos tájékoztatás megtörtént, néhai Sz. J. ellátása a legnagyobb körültekintéssel, az elvárható legnagyobb gondosság elvének betartásával, a szakmai szabályoknak megfelelően történt.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Azt állapította meg kirendelt orvosszakértő véleménye alapján, hogy a felperes édesapjának gyógykezelése során érvényesült az elvárható legnagyobb gondosság elve, az alkalmazott antibiotikumos kezelés indokolt volt, a M. Városi Kórházban pedig az irányadó szakmai szabályokat betartva az elvárható gondossággal eljárva folytatták le az életmentő kezelést, az ellátás során bekövetkezett halál az alperesnek nem volt felróható. Az antibiotikum kezelés kapcsán adott tájékoztatást dr. H. A. tanúvallomása alapján állapította meg, és azt az egyedi ügy összes körülményét mérlegelve, nagy súllyal értékelve, hogy a beteg első alkalommal történő kórházi ellátására is hasmenéses állapota miatt került sor, megfelelőnek értékelte. Utalt arra, a tájékoztatás esetleges hiányossága sem lett volna alkalmas az alperes kártérítő felelősségének megalapozására, mert a károsodás - a beteg halála - elmaradására reális esély valójában nem állt fenn. Az igazságügyi pszichiáter és pszichológus szakértői vélemény alapján azt is megállapította, felperes egészséghez fűződő személyiségi jogának sérelme nem következett be, nem érte olyan egészségügyi hátrány, amelynek kompenzálására nem vagyoni kártérítés megítélése lenne szükséges.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, elsődlegesen annak részbeni megváltoztatását és az alperes kötelezését kérte 4.000.000 forint nem vagyoni és 848.360 forint vagyoni kártérítés megfizetésére. Másodlagosan, amennyiben az ítélet az összegszerűség megállapítására nem látna lehetőséget, közbenső ítéletben kérte megállapítani az alperes felelősségét néhai Sz. J. halálával okozott kárért. Harmadlagos fellebbezési kérelmében perköltségben való marasztalása leszállítását kérte az alperes vonatkozásában 150.000 forintra, a beavatkozó tekintetében 50.000 forintra. Felvetette továbbá az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének indokoltságát is megalapozatlanság miatt.

Álláspontja szerint az alperes nem felelt meg az elvárható gondosság követelményének, amikor nem tájékoztatta a beteget arról, hogy az antibiotikum egyik mellékhatása a hasmenés, és ennek észlelése esetén forduljon orvoshoz. A tájékoztatás tényét az alperes nem tudta bizonyítani, de az mindenképpen megállapítható, hogy egyéniesített figyelmeztetésben a beteget nem részesítette, de még az általa állított azon figyelemfelhívás, hogy a gyógyszer tájékoztatóját el kell olvasni, illetve panasz esetén orvoshoz kell fordulni, mindenképpen hiányos volt. A tájékoztatás hiányossága miatt került a beteg késedelemmel kórházba, ha pedig a hasmenéses állapot megjelenésekor kórházi kezelésben részesül, több esélye lett volna a túlélésre. Kiemelte, hogy a tájékoztatási hiányosság az orvosszakértői vélemény alapján, valamint a rendelkezésre álló tanúvallomások alapján megállapítható.

Az egészséghez fűződő személyiségi joga megsértésének és az ebből eredő nem vagyoni hátrányok megállapításának hiányát is kifogásolta, hivatkozott arra, hogy az igazságügyi pszichiáter és pszichológus szakértői vélemény elkészítésekor kizárt szakértő járt el, támadta az elsőfokú bíróság kizárási indítványt elutasító döntését is. Indítványozta másik szakértő kirendelését, illetve a

beszerzett szakértői vélemény kiegészítését. Utalt arra, hogy a felperesnél kialakult negatív pszichés elváltozások, életvitelének hátrányos megváltozása a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján is megállapítható.

Az alperes és a beavatkozó fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet fellebbezett részében történő helybenhagyását kérték.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a kereset érdemi eldöntéséhez szükséges mértékben felderítette, az indokolt bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékokat a Pp.206.§-ában foglalt elveknek megfelelően értékelve megalapozottan állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául. Annak alapján egyetértett a fellebbezéssel érintett érdemi döntéssel és annak helyesen kifejtett indokaival. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján fellebbezett részében helybenhagyta.

A fellebbezésben felhozott érvekre figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakat emeli ki:

A fellebbezésben az alperes kártérítési felelősségének megállapítását a felperes a tájékoztatási kötelezettség elmulasztására alapította. Ezért a másodfokú bíróságnak mindenek előtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes orvosai eleget tettek-e az egészségügyről szóló 1997. évi XLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 13.§-ában foglalt kötelezettségüknek, megfelelő tájékoztatást nyújtottak-e a felperes hozzátartozójának a 2012. május 31-i kórházi elbocsátásakor. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által e körben kifejtett indokokkal. Kiemeli, hogy a beteg tájékoztatásának megfelelősége a bírói mérlegelés körébe tartozó jogkérdés, az orvosszakértői vélemény beszerzését az e jogkérdés elbírálásához szükséges orvos-szakmai kérdések tisztázása indokolta. Egyetértett a másodfokú bíróság a felperes álláspontjával annyiban, hogy a beteget nem általános, hanem betegségére, ellátására figyelemmel nyújtott egyéniesített tájékoztatásban kell részesíteni, a tájékoztatás megfelelőségét tehát az adott helyzet egyediségére tekintettel kell megítélni.

A perbeli helyzetet specifikussá az az orvosszakértői véleménnyel is igazolt tény tette, hogy néhai Sz. J. május 26-án két napi hasmenés, étvágytalanság tüneteivel jelentkezett orvosi ellátásra és részesült több napos kórházi kezelésben. Ezt követően pedig, az azonos tüneteket okozó, de lényegesen súlyosabb hasmenéssel csak három nap után került orvoshoz. Ezt a késedelmet nem indokolhatta az alperes magatartása, az, hogy külön nem hívta fel a felperes, illetve hozzátartozói figyelmét elbocsátásakor arra, hogy az előírt antibiotikum tabletta szedése mellett jelentkező hasmenés esetén orvoshoz kell fordulni.

A beteg tünetei június 3-ától, tehát kezdettől fogva igen súlyosak voltak, őt ágyhoz kötötték és pelenkázásra is kényszerítették. A beteg, illetve hozzátartozói ennek ellenére három napig nem fordultak orvoshoz - a saját gyógymódjukban bíztak, a betegnek hasmenés elleni tablettát adva.

A felperes e körben arra hivatkozott, hogy az alperes orvosa nem mondta a hasmenést, mint az antibiotikum kezelés lehetséges mellékhatását, a gyógyszer tájékoztatót pedig nem volt köteles elolvasni.

A betegnek, illetve hozzátartozóinak valóban nincs jogszabályi kötelezettsége a gyógyszer tájékoztató elolvasására, azonban a beteg és az egészségügyi szolgáltató között létrejött

egészségügyi szolgáltatási jogviszony - kezelési szerződés - keretében is érvényesek a polgári jog alapelvei, adott esetben az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 4.§-ának (1) és (4) bekezdései által előírt jóhiszeműség és tisztesség követelménye. A szerződő felek ebben a helyzetben is együttműködve kötelesek eljárni úgy, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A jelen jogvitára vonatkozóan ebből az következik, hogy bár kifejezett jogszabályi kötelezettsége a felperesnek, illetve hozzátartozójának nem volt arra, hogy a gyógyszerhez csatolt betegájékoztatót elolvassa, de ha ezt nem tette meg, utóbb nem hivatkozhat olyan körülményre, amelyet abból minden szakértelem nélkül megtudhatott és alkalmazhatott volna.

Az elsőfokú bíróság dr. H. A. kezelőorvos tanúvallomása alapján megalapozottan állapította meg, hogy felhívta a beteg figyelmét a tájékoztató elolvasására, illetve arra, panasz esetén orvoshoz kell fordulnia. Abból, hogy mindez az orvos tájékoztatással kapcsolatos általános gyakorlatának felelt meg, nem lehetett a tájékoztatás elmaradására alapos következtetést levonni, hiszen ezt a perben semmilyen adat nem támasztotta alá.

Ilyen tájékoztatás mellett kellett értékelni azt, hogy a perben a felek között nem volt vitás, az alperes által rendelt Ciprinol nevű gyógyszer betegájékoztatója tartalmazta, hogy annak egyik mellékhatásaként hasmenés alakulhat ki, ami akár a gyógyszeres kezelés abbahagyása után is jelentkezhethet, amelynek esetében a tabletták szedését abba kell hagyni és orvoshoz kell fordulni.

Mindez olyan egyszerű és világos leírása a jelentkező panaszoknak, amely semmilyen külön értelmezést nem kíván, különösen nem okozhatott volna ennek megértése nehézséget az egészségügyi végzettséggel és gyakorlattal is rendelkező felperes számára, de a néhai beteg számára sem. Ebből az következik, hogy jelen ügyben a beteg egyéniesített, egészségi állapotának megfelelő tájékoztatásra vonatkozóan kialakult ítélkezési gyakorlat követelménye alapján sem volt elvárható, hogy az antibiotikum kezelés előírása kapcsán az orvos külön felhívja a figyelmet annak egyik mellékhatása, a hasmenés kialakulásának lehetőségére, és arra, hogy annak jelentkezésekor a betegnek orvoshoz kell fordulni. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy nyilvánvalóan nem támasztható a tájékoztatás részletességére nézve ugyanolyan követelmény egy műtéti beavatkozás, vagy diagnosztikus vizsgálat vonatkozásában, mint egy előírt gyógyszer mellékhatásai vonatkozásában. A jelen esetben az a tájékoztatás, hogy milyen adagolásban és meddig kell szedni a tablettát, továbbá, hogy bármilyen tünet esetén orvoshoz kell fordulni és a betegájékoztatót el kell olvasni, megfelelő volt ahhoz, hogy a beteg megtudhassa, az állapotában hátrányos változás - panasz - bekövetkezhethet, amely kezelést igényel. Néhai Sz. J-től ugyanis minden további tájékoztatás nélkül, az általános élettapasztalat alapján is elvárható lett volna a korábbi időpontban való orvoshoz fordulás. Ennek elmaradása nem róható az alperes terhére.

A perbeli esetben nem volt arra szükség, hogy a beteg panaszait, tüneteit orvos-szakmai szempontból értékeljék, állapotában ugyanis pontosan az a hátrányos változás következett be, amivel néhány nappal korábban orvoshoz fordult és kórházi kezelés alá került. Ebből a szempontból teljesen közömbös az, hogy a hasmenés az antibiotikum mellékhatásaként, vagy egyéb okból következett be.

A felperes maga nyilatkozta azt, hogy nem emlékszik arra, miért nem fordultak korábban orvoshoz; az ebből eredő késedelmet pedig nyilvánvalóan nem lehetett az alperes terhére értékelni.

Azt pedig az orvosszakértői vélemény helytálló értékelésével ugyancsak helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy 2012. június 6-án az esti órákra néhai Sz. J. egy nagyon agresszív kórokozó törzs okozta bélgyulladás miatt olyan egészségi állapotba került, hogy életének megmentésére reális esély már nem volt.

A felperes tehát alaptalanul hivatkozott arra, hogy az alperes a tájékoztatási kötelezettségének megszegésével nem tett eleget a beteg ellátása során az elvárható gondosság követelményének, ezért a keresete teljes egészében ebből az okból alaptalan volt. Erre figyelemmel a fellebbezésben az elsőfokú ítélettel és eljárással szemben kifejtett további kifogások érdemi elbírálására nem volt szükség, és nem volt indok a bizonyítás megismétlése, illetve kiegészítése érdekében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére sem.

A felperes az alperes és a beavatkozó javára megítélt elsőfokú perköltség összegét is alaptalanul kifogásolta. A felperes egyfelől figyelmen kívül hagyta, hogy a pernyertes alperest perköltségként nem csupán az őt képviselő ügyvéd munkadíja, hanem az általa előlegezett 114.817 forint szakértői díj is megillette. Az elsőfokú bíróság az alperes és a beavatkozó számára megállapított ügyvédi munkadíjat a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: R) 3.§ (2) bekezdés a) pontja és 4/A.§-a szerint számított 434.870 forintról a (6) bekezdésben foglaltakra figyelemmel az alperes vonatkozásában 385.183 forintra, a beavatkozó tekintetében pedig 200.000 forintra csökkentette.

A per tartamára, a tárgyalások számára, a lefolytatott széleskörű bizonyításra figyelemmel az alperes és a beavatkozó részéről kifejtett jogi képviselési tevékenység mennyiségének és minőségének megfelelő értékelésével az ügyvédi munkadíj további mérséklésére nem volt indok. A fellebbezés kapcsán a másodfokú bíróság utal arra, hogy a felperes jövedelmi és vagyoni viszonyait a bíróság jogszabályi felhatalmazás hiányában a perköltség összegének meghatározásánál nem vehette figyelembe.

A felperes fellebbezése sikertelen volt, a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes és a beavatkozó részére másodfokú perköltséget fizetni, mely az őket képviselő ügyvédek R. 3.§ (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A.§-a alapján megállapított forgalmi adóval növelt ügyvédi munkadíj, melyet a másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban indokoltan kifejtett jogi képviselési munka mennyiségére figyelemmel a (6) bekezdés alapján az alperes tekintetében 120.000 forintra, a beavatkozó vonatkozásában 60.000 forintra mérsékelte. A felperes az illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt 387.900 forint fellebbezési illetéket az Itv.74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles megfizetni az államnak. Viseli továbbá a saját másodfokú költségeit.

Pécs, 2016. december 8.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő